

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2013

1268/2013

Lag

om ändring av gymnasielagen

Utfärdad i Helsingfors den 30 december 2013

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i gymnasielagen (629/1998) 31 §,
ändras 21 §, 26 § 3 mom. och 27 §, av dem 21 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 478/2003 och 26 § 3 mom. sådant det lyder i lag 478/2003, och
fogas till 25 § ett nytt 3 mom., till 26 a §, sådan den lyder i lag 478/2003, ett nytt 5 mom. och till lagen nya 26 d—26 g § som följer:

21 §

Rätt till en trygg studiemiljö

En studerande har rätt till en trygg studiemiljö.

Till läroanstalten får inte medföras och under arbetsdagen får inte innehas sådana föremål eller ämnen som enligt någon annan lag inte får innehas eller med vilka den egna eller någon annans säkerhet kan äventyras eller som särskilt lämpar sig för att skada egendom och i fråga om vilka det inte finns någon godtagbar orsak för att de ska få innehas.

I samband med att läroplanen utarbetas ska utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasseri samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och genomförs. I samband med att läroplanen utarbetas ska utbildningsanordnaren utarbeta en plan för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten och ge anvisningar för hur planen ska användas. Utbildningsstyrelsen ska i grunderna för läroplanen

ta in bestämmelser om hur planerna ska utarbetas.

I avsikt att främja den interna ordningen, ostörda studier samt trygghet och trivsel i läroanstalten ska utbildningsanordnaren godkänna en ordningsstadga eller meddela andra ordningsbestämmelser som ska tillämpas vid läroanstalten.

Den ordningsstadga och de andra ordningsbestämmelser som avses i 4 mom. får innehålla sådana regler om praktiska arrangemang och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstalten samt närmare bestämmelser om de föremål och ämnen som avses i 2 mom. och om deras användning och förvaring. Dessutom kan regler meddelas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltens lokaler och på läroanstaltens område.

Det som bestäms i 3 mom. gäller inte grunderna för läroplanen eller själva läroplanerna inom vuxenutbildningen. Någon ordningsstadga eller andra ordningsbestämmelser behöver inte heller godkännas för vuxenutbildningen.

25 §

Studerandens skyldigheter

Bestämmelser om skyldigheten för en studerande att ersätta den skada som han eller hon har orsakat finns i skadeståndslagen (412/1974).

26 §

Disciplin

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande.

26 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av disciplinära straff

Beslut om avstängning från läroanstalten eller uppsägning från elevhemmet och beslut om avstängning från studierna fattas av det behöriga kollegiala organet hos utbildningsanordnaren. I enlighet med ett beslut av utbildningsanordnaren får även läroanstaltens rektor bestämma att en skriftlig varning ska ges.

26 d §

Rätt att omhänderta föremål eller ämnen

Rektorn och en lärare har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en studerande ett förbjudet föremål eller ämne enligt 21 § 2 mom.

Försöker en studerande som innehar ett föremål eller ämne som ska omhändertas förhindra omhändertagandet genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att an-

vända sådana maktmedel som är nödvändiga för att omhänderta föremålet eller ämnet och som med hänsyn till studerandens ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en samlad bedömning av situationen kan anses vara försvarbara. Rätten att använda maktmedel gäller enbart föremål och ämnen som äventyrar den studerandes eller andras säkerhet.

Maktmedelsredskap får inte användas vid omhändertagande enligt 1 eller 2 mom. Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

De rättigheter och skyldigheter som avses i denna paragraf gäller också under den tid som en studerande deltar i utbildning eller verksamhet enligt läroplanen eller någon annan plan som godkänts av utbildningsanordnaren och som utarbetats med stöd av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

26 e §

Rätt att granska den studerandes saker

En lärare och rektorn har rätt att under arbetsdagen granska de saker som en studerande har med sig och de förvaringsutrymmen i skolan som studeranden förfogar över och att utföra en ytlig granskning av studerandens kläder för att omhänderta ett föremål eller ämne som avses i 21 § 2 mom. och med vilket den egna säkerheten eller någon annans säkerhet kan äventyras, om det är uppenbart att studeranden innehar sådana föremål eller ämnen och studeranden trots begäran vägrar att överlämna dem eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att han eller hon inte innehar sådana.

Studeranden ska meddelas orsaken till granskningen innan den utförs.

Granskningen får utföras endast av en person som är av samma kön som den studerande. Vid granskningen ska förutom den som utför granskningen även en annan myndig person som hör till läroanstaltens personal närvara. På den studerandes begäran ska en person som hör till läroanstaltens personal och som den studerande utser närvara vid granskningen om denna person är tillgänglig.

Avvikelse från det sätt att utföra granskningen på som föreskrivs i 3 mom. får dock göras om det på grund av ärendets brådskande natur är absolut nödvändigt med tanke på säkerheten.

De rättigheter och skyldigheter som avses i denna paragraf gäller också under den tid som en studerande deltar i utbildning eller verksamhet enligt läroplanen eller någon annan plan som godkänts av utbildningsanordnaren och som utarbetats med stöd av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

26 f §

Allmänna principer för omhändertagande och granskning

De åtgärder som avses i 26 d och 26 e § ska genomföras på ett så säkert sätt som möjligt. Åtgärderna får inte ingripa i studerandens personliga integritet i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studieron och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål och ämnen och vid granskning av en studerande ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas. Användningen av åtgärderna ska planeras i läroanstalterna och anvisningar ska ges om användningen.

En lärare eller rektor som använt sig av maktmedel enligt 26 d § ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren. Granskning av en studerande och omhändertagande av föremål och ämnen ska registreras. En minderårig studerandes vårdnadshavare ska så fort som möjligt informeras om omhändertagande och granskning.

26 g §

Överlämnande och förstörande av omhändertagna föremål och ämnen

Föremål och ämnen enligt 26 d § som omhändertagits av en studerande ska överlämnas till studerandens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare eller till studeranden om han eller hon är myndig. Föremålen och ämnena ska dock överlämnas till polisen eller till någon annan i lag föreskriven myndighet,

om studeranden, dennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare inte har laglig rätt att inneha dem.

Före överlämnandet ska föremålet eller ämnet förvaras omsorgsfullt. Överlämnandet ska ske så fort som möjligt efter det att föremålet eller ämnet har omhändertagits. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler, gassprayer och explosiva varor som har omhändertagits ska omedelbart överlämnas till polisen. De föremål och ämnen som ska överlämnas till studeranden överlämnas efter arbetsdagens slut.

Om vårdnadshavaren inte inom tre månader efter det att han eller hon fått meddelande om omhändertagandet avhämtar föremålet eller ämnet får det bevisligen förstöras. Överlämnande och förstörande av föremål och ämnen ska registreras.

27 §

Delaktighet och studerandekår

Utbildningsanordnaren ska främja alla studerandes delaktighet och se till att alla studerande har möjlighet att delta i läroanstaltens verksamhet och utveckling samt att de har möjlighet att uttrycka sin åsikt i frågor som gäller de studerandes ställning. De studerande ska ges möjlighet att delta i beredningen av läroplanen och de planer som hänför sig till den och i beredningen av den ordningsstadga som avses i 21 § 4 mom.

Varje läroanstalt där det ordnas i denna lag avsedd utbildning ska ha en studerandekår som består av läroanstaltens studerande. Utbildningsanordnaren ska säkerställa tillräckliga verksamhetsförutsättningar för studerandekåren. Studerandekårens uppgift är att främja samarbetet mellan de studerande, öka de studerandes påverkningsmöjligheter och delaktighet och utveckla samarbetet mellan de studerande och utbildningsanordnaren. Studerandekårerna bidrar även till att förbereda de studerande för ett aktivt och kritiskt medborgarskap. Utbildningsanordnaren ska höra studerandekåren innan de planer och regler som nämns i 1 mom. fastställs och, om det inte på grund av ärendets natur är onödigt, före andra beslut som inverkar på de studerandes ställning. Utbildningsanordnaren

ska regelbundet utreda de studerandes och deras vårdnadshavares åsikter om läroanstaltens och utbildningsanordnarens verksamhet.

Den verksamhet som avses i denna paragraf ska planeras som en del av läroplanen och övriga planer som grundar sig på läroplanen eller i samband med dem.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Helsingfors den 30 december 2013

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Utbildningsanordnarens plan enligt 21 § 3 mom. för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten ska införas den 1 augusti 2016.

Utbildningsstyrelsen ska utfärda bestämmelser om hur planen ska utarbetas så att utbildningsanordnaren kan införa planen senast den nämnda dagen.

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*